Aanbiedingsbrief begroting 2022

“Met nieuwe energie en helder eigenaarschap”

Inleiding
De programmabegroting 2022-2025 is de laatste begroting die we in deze raadsperiode aanbieden. In deze inleiding geven we een vooruitblik op de (financiële) plannen van komende jaren. Omdat deze begroting het “sluitstuk” vormt, kijken we ook op hoofdlijnen terug op de resultaten van de afgelopen periode.

Terugblik op 2018-2022: veel voornemens zijn gerealiseerd…
Bij de start van de raadsperiode 2018-2022 hebben de coalitiepartijen een ambitieus akkoord gemaakt onder het motto: “samen, duurzaam, verbinden. Aan de slag voor een gezonder Nederweert”.
Het college is vervolgens aan de slag gegaan om de diverse wensen en ambities te vertalen in beleidsvoorstellen. Zonder uitputtend te zijn, zijn de meeste wensen de afgelopen jaren gerealiseerd.
Als belangrijke besluiten refereren we, na jarenlange voorbereidingen, aan de besluitvorming rondom de infrastructuur (N266-N280). In goede afstemming met de Provincie is hier een definitief plan voor gerealiseerd dat zorgt voor een veilige en duurzame oplossing voor onze inwoners.
Ook rondom het Centrumplan heeft de besluitvorming geleid tot een voortvarende uitvoering in ons centrum met een moderne supermarkt en diverse erg gewenste appartementen.
Binnen het sociale domein zijn we actief aan de slag met het gedachtegoed van positieve gezondheid. Dat uit zich in onze aanpak op het gebied van de transformatie van de zorg maar ook op thema’s zoals eenzaamheid, dementie, laaggeletterdheid, armoede en schuldhulpverlening. We hebben voor en vooral met inwoners geïnvesteerd in de leefbaarheid in de verschillende kernen. Voor onze sociale werkvoorziening ligt een nieuwe toekomstvisie binnen handbereik.
Duurzaamheid is een manifest onderwerp geworden. Het besef dat de gemeente Nederweert proactief aan de slag moet om te werken aan een gezonde omgeving is ingevuld. Er zijn forse inspanningen om te zorgen voor meer groen. Rondom afval werken we aan bewustwording en het op een andere manier organiseren van verwerken. Om de energieopgave in te vullen zijn projecten gefaciliteerd en waar mogelijk geven we als gemeente zelf het goede voorbeeld bij gebouwelijke aanpassingen.
Als tweede gemeente in Limburg is onze omgevingsvisie door de gemeenteraad vastgesteld, waarbij participatie van alle doelgroepen als voorbeeld voor anderen heeft gewerkt.
De aanpak van ondermijning en de zorg voor veiligheid is opgepakt. De samenwerking met de ketenpartners is doorontwikkeld.
Economisch gaat het goed. Het bedrijventerrein Pannenweg is afgerond en de bouw van het hotel gaat voorspoedig. Er is een nieuwe kijk op recreatie en toerisme, via het programma ‘Gastvrijheid en Beleving’ staat stevig in de steigers.
Nederweert probeert waar mogelijk het bouwtempo qua woningbouw te verhogen. Met een extra woningenplan en het daadwerkelijk bouwen in de kernen, slagen we erin voor de verschillende doelgroepen te bouwen.
Tot slot is het verenigingsleven, het onderwijs en onze culturele sector springlevend. Waar mogelijk hebben we de afgelopen jaren gefaciliteerd. Met een meerjarig project ‘Bengele Beweegt en de Uijtwijck’ waarbij de eerste onderdelen mogelijk zijn gemaakt.

… of staan in de steigers.
Eén raadsperiode is vaak te kort om alle voornemens om te zetten in besluiten. Sommige onderwerpen vragen om goede afstemming met bepaalde doelgroepen of gebruikers. Met andere woorden: Nederweert is nooit af.
Zo is het zojuist genoemde project ‘Bengele Beweegt en de Uijtwijck’ een project met een lange termijn horizon. Volgende raadsperiodes worden hiervoor verdere voorstellen uitgewerkt.
De ontwikkeling van het MFA de Pinnenhof vindt ‘van onderop’ plaats: samen met verenigingen en WWZ-partners wordt einde 2021/begin volgend jaar het definitieve Programma van Eisen (bouwkundig) en de Samenwerkingsvorm (organisatiemodel) opgeleverd.
De ver/nieuwbouw zal zoals het er nu uitziet in 2023 gereed zijn.
Bouwen, bouwen, bouwen is en blijft het credo voor de komende jaren. Om de diverse geïnteresseerden een (bouw)plek te geven, ontwikkelen we nieuwe plannen die de komende raadsperiode worden gerealiseerd.
Voor onze ondernemers zoeken we naar ruimte om te blijven ondernemen, hetzij als starter of als

doorstromer. In afstemming met de regio werken we hier nadere voorstellen voor uit.
De gehele energietransitie zal nog veel meer inspanning vergen voor onze inwoners. De klimaatdoelstellingen gaan de komende jaren dus op diverse terreinen om veel meer budget en inzet vragen. Met enkele onderdelen zijn we al aan de slag zoals het windmolenpark, maar ook door als gemeente bij bouwprojecten het goede voorbeeld te geven. Komende jaren komen extra budgetten beschikbaar om de energietransitie te laten slagen. Hierop bereiden we ons voor.
Binnen het sociale domein blijven we werken aan goede en betaalbare zorg voor onze inwoners. We blijven in samenspraak met andere partijen werken aan het bieden van kansen voor mensen die nu geen werk hebben.

Financieel gezond zijn en blijven
De afgelopen raadsperiode heeft uw raad diverse besluiten genomen waar aanzienlijke investeringen mee gemoeid waren. Het is goed te constateren dat nagenoeg alle budget-vragende voorstellen unaniem door de gemeenteraad zijn aangenomen.
De besluitvorming rondom de keuze om te werken aan de infrastructurele oplossing via de N266 – N280 vergt forse investeringen. De noodzakelijke investeringen binnen het sociale domein hebben een flinke impact gehad op onze begroting. De politieke keuzes op het gebied van veiligheid (ondermijning), sport (Bengele Beweegt), mobiliteit en duurzaamheid zijn allemaal binnen de begroting opgevangen.
En dan te weten dat de rijksbijdragen op het brede terrein van de decentralisaties in het sociale domein niet in verhouding stonden tot de uitgaven. Deze raadsperiode zijn deze middelen dus uit de eigen begroting vrijgemaakt ten behoeve van goede zorg voor onze inwoners. Op de valreep lijkt het erop dat er (toch) een compensatie komt van de Rijksoverheid. Dat is fijn en terecht. Al zal dat wel nog definitief gemaakt moeten worden.

We blikken hierbij ook vanuit financieel perspectief terug op de afgelopen raadsperiode.
We begonnen met een begrotingsruimte van ca. € 360 K oplopend naar een bedrag ca. € 1,7 mln. (2022). In deze begroting 2022 starten we is een begrotingsruimte ca. € 1,6 mln. met een meerjarig positief perspectief waarbij er in 2025 sprake is van ca. € 1,0 mln. begrotingsruimte. Een positief beeld wat naar verwachting nog naar boven bijgesteld wordt op basis van de te verwachten uitkomst van de herijking van het Gemeentefonds. Bij de herijking is de gemeente Nederweert een voordeelgemeente, wat in het positieve scenario kan leiden tot een verhoging van de Algemene Uitkering van € 60 per inwoner vanaf 2023.
Onze reservepositie is nog steeds goed en het feit dat we geen leningen hebben betekent dat we nog steeds schuldenvrij zijn.
Dit laatste heeft te maken met onze liquiditeitspositie, welke als zeer goed betiteld mag worden.
Kortom: het financieel beleid in de afgelopen raadsperiode heeft er mede toe geleid dat de gemeente in een gezonde financiële situatie verkeert en een gezonde uitgangspositie biedt voor de volgende raadsperiode.

Bovendien is het goed te weten hoe anderen onze financiële positie beoordelen. Het, recent afgeronde, verdiepingsonderzoek van de provincie Limburg laat zien dat onze gemeente, wederom, uit mag gaan van een beperkte vorm van toezicht.
In het benchmarkonderzoek 2021 van bureau BDO krijgt Nederweert een rapportcijfer tien!

Samengevat: met inachtneming van de vele raadsbesluiten, is onze positie op financieel gebied sterk en gezond.

Vooruitblik: diverse wensen in het uitvoeringsprogramma
Met de meerjarenbegroting komen we met nieuwe plannen voor komende jaren. Over de meeste voorstellen heeft uw raad bij de kadernota al positief besloten. Er zijn enkele nieuwe onderwerpen aan toegevoegd. Een drietal voorstellen binnen het sociale domein (buurtgezinnen, crisis- en expertteam jeugdhulp) vragen om budget. Ook is er het voorstel om twee padelbanen te realiseren bij NTC'72. En daarnaast diverse initiatieven in programma 3 Economie (PIO Weerterland, platform Vitale veehouderij, OVN en Gastvrijheid en beleving. Ook wordt er het voorstel gedaan voor het maken van een beleidsplan openbare verlichting. Rondom het erfgoedverhaal van Nederweert komen we ook met een voorstel om dit opnieuw te actualiseren.

Motto: “Met nieuwe energie en helder eigenaarschap”.
In de kadernota hebben we dit motto al nader toegelicht. Bij toekomstige projecten en voorstellen is het verstandig om in het begin helder te maken wie welke rol heeft. Voor de gemeente is dit soms faciliterend, soms regie-voerend, maar soms ook volgend. De kracht van onze samenleving maakt dat inwoners en verenigingen goed in staat blijken te zijn om zelfstandig zaken op te pakken en uit te werken.

Corona: laatste fase?
De afgelopen jaren heeft een grote impact gehad op onze inwoners en ondernemers. De gevolgen van de coronacrisis hebben we diverse malen in nieuwsbrieven, via video’s, door middel van presentaties aan de gemeenteraad en inwoners toegelicht. Per saldo vallen de effecten, als je kijkt naar de gevolgen voor onze gemeentelijke begroting, erg mee. Op dit terrein is de Rijksoverheid ruimhartig geweest naar de gemeenten toe.
Ook zijn we snel in staat geweest om, waar nodig, onze verenigingen te compenseren. Bij de herstart van activiteiten zijn we de (horeca)ondernemers ruimschoots tegemoet gekomen.

De diverse mutanten van het virus gaan waarschijnlijk nog de nodige zorgen veroorzaken. Ook wat betreft de vaccinatiegraad, mogelijke toenames van positief geteste mensen, blijvend meebewegen op basis van gebleken behoeften als het bijvoorbeeld gaat om testen (teststraten), zijn de veiligheidsregio’s en de aangesloten gemeenten zich zeer bewust van blijvende aandacht. Waar nodig blijven we maatregelen treffen. Telkens in goede harmonie met onze inwoners, verenigingen en ondernemers. Wat dat betreft blijft het mooi om te zien dat de kracht van onze samenleving maakt dat er aandacht is en blijft voor inwoners waar het even tegen zit. Als gemeente Nederweert blijven we dus alert en proactief.
Via een afrondend document hebben we de overgang van de bijzondere coronaperiode naar de meer ‘going concern’-achtige benadering vastgelegd. Zoals gezegd: we blijven alert, maar passen maatregelen in binnen het bestaande beleid.

Tot slot
De meerjarenbegroting 2022-2025 bespreekt uw gemeenteraad op 9 november 2021 tijdens de raadsvergadering. Net als vorige jaren bieden we de mogelijkheid om voorafgaand hieraan schriftelijke vragen te stellen.
Wij wensen u een goede voorbereiding toe.